

Byrådssak /25

Saksframstilling

Vår referanse: 2022/56523-60

Sykkelkryssing av Fjøsangerveien, Reguleringsplan, Årstad, Gnr. 159, Bnr. 28 m.fl.

Hva saken gjelder:

Norconsult har på vegne av Statens vegvesen utarbeidet forslag til detaljregulering for sykkelkryssing av E39 Fjøsangerveien. Saken gjelder høring og offentlig ettersyn av planforslaget.

Planområdet ligger like sør for Danmarks plass. Hovedformålet med planarbeidet er å etablere et trafikksikkert og attraktivt tilbud for myke trafikanter langs Fjøsangerveien med en ny krysningsmulighet over E39 ved Edvard Griegs vei.

Figur 1 - Planområde og illustrasjon av tiltaket

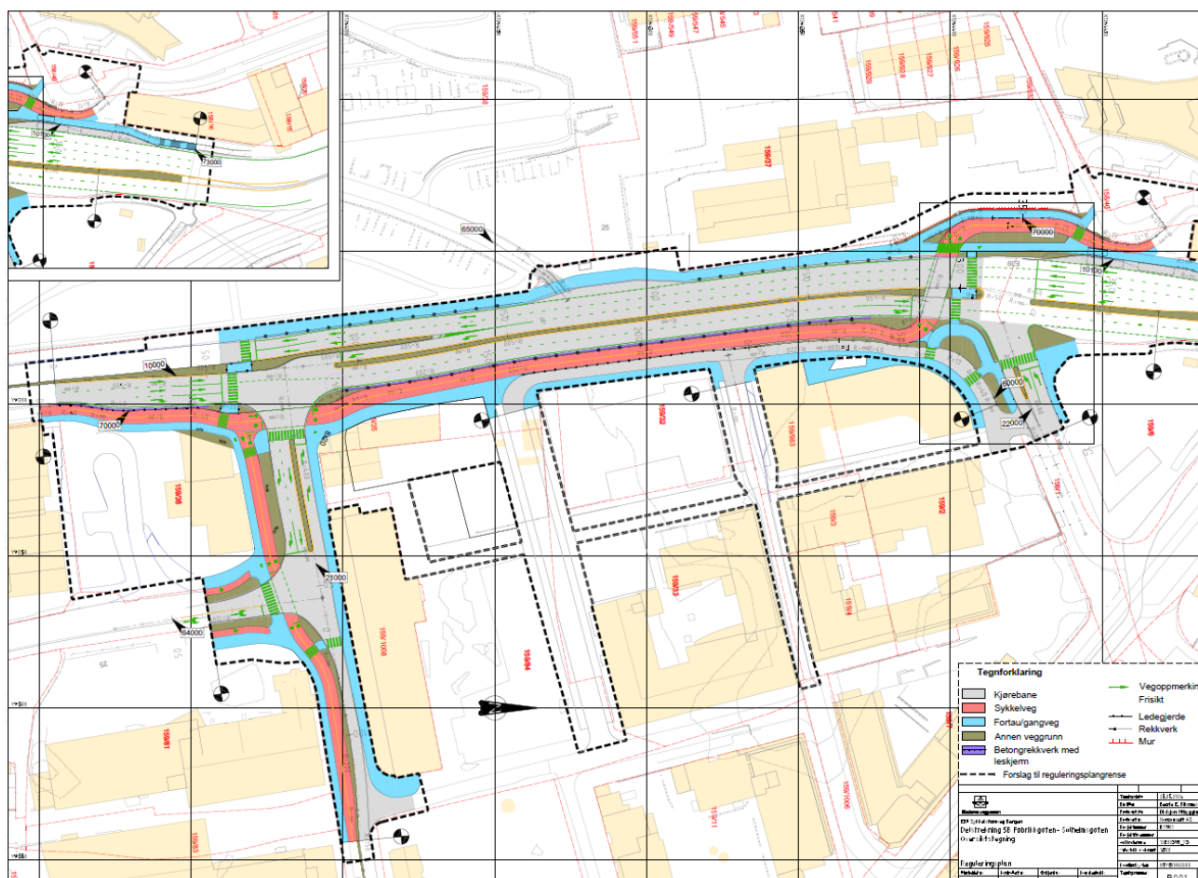
Planforslaget utgjør delstrekning 5b av prosjektet «E39 Sykkelstamveg Bergen» mellom Flesland og Vågsbotn. Strekningen er en del av det definerte sykkelnettet i sykkelstrategi for Bergen, og finansieres av statlige midler gjennom Miljøløftet (post 30). Prosjektet er prioritert i handlingsprogrammet for Miljøløftet for 2026-2029.

Om planforslaget

For utfyllende informasjon om planforslaget vises det til vedlagte fagnotat og plandokumentene. I det videre oppsummeres utvalgte tema.

Planforslaget legger til rette for ca. 400 meter sykkelvei med fortau langs østsiden av Fjøsangerveien med signalregulert kryssing av Fjøsangerveien ved Edvard Griegs vei.

Sykkelveien etableres i forlengelsen av eksisterende sykkelstamvei langs Fjøsangerveien i sør og kobles på dagens sykkelvei i Solheimsgaten i nord. Mellom Fabrikksgaten og Edvard Griegs vei vil tilbudet til de gående være fortau på vestsiden av Fjøsangerveien samt gangveier internt i Kronstadparken og fortau langs fasadene.

Figur 2 - Oversiktstegning med sykkelvei i rødt og fotgjengerareal i blått

Planforslaget skal bedre framkommeligheten for myke trafikanter ved å skille gående og syklende, og etablere et nytt lesbart og tilgjengelig krysningspunkt for myke trafikanter. Tiltaket kobler sammen viktige målpunkt i området og vil forbedre tilgjengeligheten til Kronstadparken betydelig. Syklende vil få et sammenhengende tilbud, men vil måtte krysse to veier (Fabrikksgaten og Fjøsangerveien) i stedet for én som i dagens situasjon. Tiltaket skal gi et trafiksikkert tilbud til gående og syklende, som i dag deler et smalt fortau på vestsiden av Fjøsangerveien.

Planforslaget innebærer ombygging av tre signalregulerte kryss. Den største ombyggingen vil være i krysset mellom Fabrikksgaten og E39, der krysset utvides for å gi plass til forbedret gangfelt og trafikkøyer.

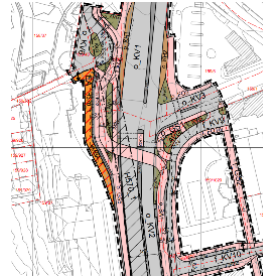
Tiltaket vil ha minimal påvirkning på trafikkavviklingen i Fjøsangerveien, som har en ÅDT på 39 000 langs strekningen. Kapasitetsberegninger som er lagt til grunn i planforslaget viser akseptabel trafikkavvikling med tanke på belastningsgrad og forsinkelse i kryssene på Fjøsangerveien og de tilgrensende veiene. Trafikkavviklingen i anleggsperioden vil bli utfordrende for alle trafikantergrupper. Planen stiller krav om at det skal være to åpne kjørefelt i hver retning på dagtid, og ett felt i hver retning på nattetid.

Planforslaget er tilpasset den planlagte og pågående utviklingen i Kronstadparken og legger gjeldende reguleringsplan fra 2009 til grunn. Opparbeidede og regulerte parkeringsplasser

langs internveiene i Kronstadparken videreføres i planforslaget. Det foreslås justering av det interne kjøremønsteret av hensyn til trafiksikkerhet.

Busslommen i sørgående retning langs E39 ved Solheimsgaten rustes opp i henhold til dagens krav med plass til to busser. Busslommen i nordgående retning reguleres som i dagens situasjon. Høringsforslaget regulerer tilsvarende utforming av snusløyfen i Solheimsgaten som i dag, men det åpnes samtidig for en alternativ utforming der snusløyfen utvides for å gi bedre plass til holdeplass og sykkelvei.

Gjennomføring av reguleringsplanen forutsetter grunnnerv og riving av bygg. For eiendommen Fjøsangerveien 65 (gnr/bnr 159/37) erverves deler av dagens parkeringsplass utenfor BKK/Eviny permanent og midlertidig (figur 3).

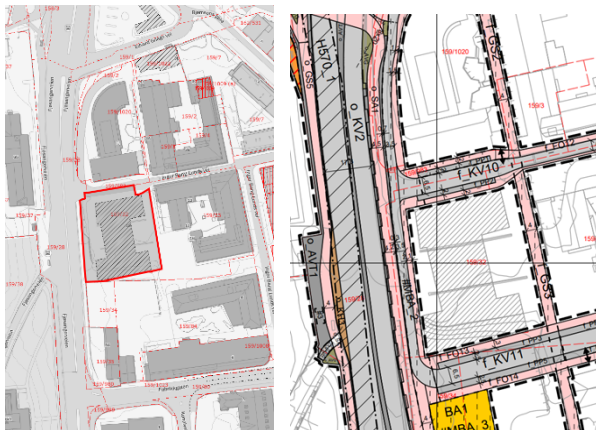
Figur 3 -
Fjøsangerveien 65
(BKK/Eviny)

Figur 4 - eiendom
159/29

Langs Kronstadparken erverves nesten hele eiendommen gnr/bnr 159/29 (figur 4), som er en grøntrabatt i dag. Arealet reguleres til sykkelvei/gangvei og annen veigrunn grøntareal.

Det er også behov for å erverve en liten stripe av Inger Bang lunds vei 18 (gnr/bnr 159/32) langs Fjøsangerveien for fremføring av sykkelvegen (figur 5). Arealet reguleres til sykkelvei og adkomst til eiendommene og er tilpasset planlagt utbygging. Areal inn mot fasader benyttes til midlertidige bygge- og anleggsområder.

Figur 5 – Inger Bang Lunds vei 18 (159/32), med utsnitt fra plankart

I Kanalveien 1 må bensinstasjonen i krysset mellom Fjøsangerveien og Fabrikksgaten fjernes når sykkelveien i Fabrikksgaten etableres. Området er satt av til midlertidig rigg- og anleggsområde (se figur 4). Bygg i langs Fjøsangerveien nord for krysset må rives for å gjøre plass til rigg- og anleggsområde. Byggene i Fjøsangerveien 54 er allerede i offentlig eie og forutsettes fjernet, mens areal i Fabrikksgaten 6 må erverves. Eiendommene er regulert til henholdsvis forretning/kontor i reguleringsplan for Kronstadparken, og sentrumsformål i områderegeringsplanen for Mindemyren, og skal tilbakeføres til formålene når sykkelveien er ferdig bygget.

Figur 6 - utsnitt av plankart som viser bygninger som forutsettes fjernet ved krysset Fjøsangerveien-Fabrikkveien

Totalt foreslås det 7823 m² midlertidige bygge- og anleggsområder som skal tilbakeføres til opprinnelig arealbruk etter at tiltaket er etablert. Store deler av disse arealene vil benyttes som rigg- og anleggsområder i byggefasen. I tilleggsnotat av 6.juni 2025 (vedlegg 3) redegjør Statens vegvesen nærmere om behovet for tilstrekkelige arealer til midlertidige rigg- og anleggsområder i planen. Vegvesenet konkluderer med følgende:

«For at prosjektet skal være gjennomførbart på en sikker måte kan vi ikke redusere omfanget av arealalet ytterligere, det er i utgangspunktet trangt slik vi har foreslått det. Reduksjon og oppstykkning av arealene vil først og fremst gå på bekostning av HMS, men vil også få konsekvenser for byggetid og kostnad.»

Vegvesenet er klar på at området sør for Esso-stasjonen og større deler av BKK/Evinytomten ikke vil være tilstrekkelige som rigg- og anleggsareal for prosjektet, samt at området BA1 #MBA_3 i Kronstadparken må sikres som anleggsareal på grunn av nødvendig sanering av bygninger og masseutskiftning av grunnen. Delfeltene S19 og S20 fra områderegeringsplan for Mindemyren og ladestasjonen ved Edvard Griegs vei nevnes som mulige aktuelle rigg- og anleggsområder, dersom Bergen kommune vurderer at konsekvensene ved bruk av disse arealene er akseptable.

Det legges opp til at planen kan gjennomføres i to etapper, i en statlig og en fylkeskommunal del. Den statlige delen omhandler sykkelveien langs Fjøsangerveien inkludert ny kryssing av E39. Denne bygges ut først. I dette byggetrinnet kan Esso-stasjonen i Kanalveien 1 bli stående. Det fylkeskommunale byggetrinnet med Sykkelveien i Fabrikkveien og sørover kan gjennomføres i en senere etappe. Arealbeslag, både permanent og midlertidig, er vesentlig forskjellige i de to byggetrinnene (figur 7).

Figur 7: Bildet til venstre viser byggetrinn 1. Bilde til høyre viser byggetrinn 2 med yttergrense for byggetrinn 1 markert på utsnitt av planforslaget

Muren og trerekken ved Solheim kirkegård langs E39 er løst i egen prosess, og utbedringsarbeidet er planlagt gjennomført i 2025-2026.

Prosess og medvirkning

Planlegging av sykkelkryssing over E39 Fjøsangerveien ved Fabrikkgangen har pågått lenge. I 2014 fremmet kommunen et planforslag med løsning i kulvert, men dette førte ikke fram. I 2015 overtok Statens vegvesen planoppgaven. Det er tidligere vurdert alternativer med sykkelkryssing på bro eller i kulvert, og på både østsiden og vestsiden av Fjøsangerveien.

Ny oppstart av planarbeidet ble behandlet av Byrådet 03.10.2019, hvor det ble fattet vedtak om oppstart av reguleringsplanarbeid for sykkelkryssing av Fjøsangerveien i plan ved Fabrikkgangen. På bakgrunn av ny kunnskap og innkomne innspill fattet byrådet vedtak om ny oppstart 21.06.2022, for et alternativ med kryssing i plan ved Edvard Griegs vei.

Til begge varslene om oppstart kom det i alt 32 merknader. Disse er oppsummert og kommentert i vedlagte merknadsskjemaer fra 2021 og 2022. I merknadene pekes det blant annet på trafikale utfordringer, trafikksikkerhet, ulike løsninger for sykkel, og tilgrensende interesser.

Det har vært avholdt møter med berørte grunneiere underveis i prosessen. Bruk av eiendommene som berøres av prosjektet har vært et sentralt tema, blant annet driften av bensinstasjonen i Kanalveien 1 i de ulike utbyggingsfasene.

Planstatus

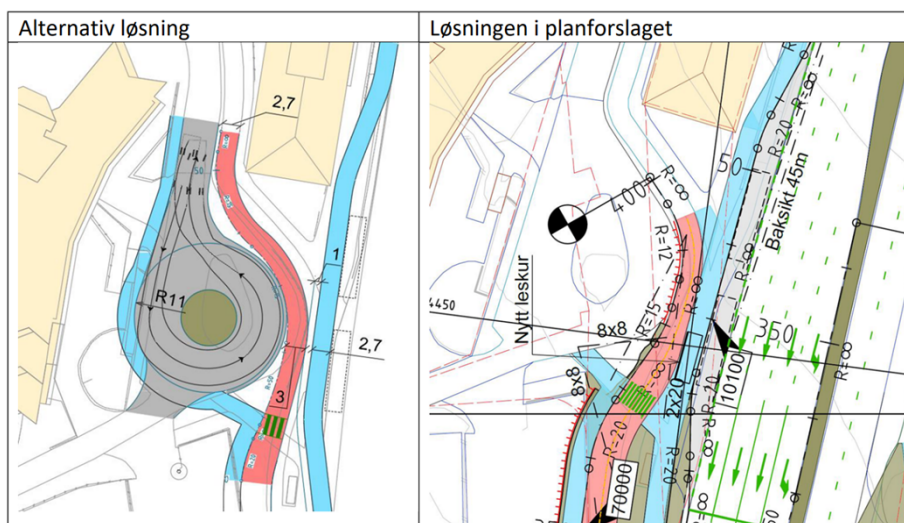
Planforslaget vurderes å være i tråd med overordnede planer, retningslinjer og føringer.

Det pågår reguleringsplanarbeid for kontor/tjenesteyting og bolig i Fjøsangerveien 65 som overlapper med planområdet. Planen ble startet opp i 2011 og var på høring i 2015. Statens vegvesen fremmet innsigelse mot planen med bakgrunn i den uavklarte situasjonen rundt sykkelkryssing av Fjøsangerveien.

Fagetatens vurdering og anbefaling:

Fagnotatet omtaler en alternativ løsning for snusløyfen i Solheimsgaten som en del av høringen (figur 8). Hensikten med et alternativ til løsningen i planforslaget er å gi partene

mulighet for uttale, som grunnlag for å vurdere endring av planforslaget i etterkant av høring. Alternativet gir mulighet for å rette ut dagens sykkelveg, og gir mer plass til venteareal for bussholdeplassen for servicelinjen. Det innebærer også at linden som står der i dag måtte fjernes/erstattes. Forslaget er utdypet i fagnotatet og i vedlegg 11.

Figur 8 - Illustrasjon av alternativ løsning for snusløyfen i Solheimsgaten

Plan- og bygningsetaten presenterer også andre forslag til alternative løsninger som bør legges ut på høring sammen med planforslaget. Forslagene er beskrevet i fagnotatet.

Oppsummert dreier forslagene seg om:

- Muligheten for å omregulere gateparkering i Kronstadparken til grøntareal
- Gjennomføring av planforslaget i to etapper
- Prioritering av gående på gangvei internt i Kronstadparken
- Alternativ kryssutforming i krysset Fabrikkgaten x Fjøsangerveien, med mulighet for refuge mellom E39 og sykkelveien og endring av krav om tilkomst for modulvogntog

Plan- og bygningsetaten slutter seg til hovedformålet og hovedgrepet i planforslaget. Etaten anbefaler at planforslaget, med alternativ for snulomme i Solheimsgaten, legges ut til høring og offentlig ettersyn.

Fagetatens forslag til vedtak:

1. I samsvar med plan- og bygningsloven § 12-11, og i henhold til delegert myndighet, sendes følgende forslag til detaljregulering på høring og legges ut til offentlig ettersyn:
 - a. 61930000 Årstad, Gnr. 159, Bnr. 28 m.fl., Sykkelkryssing av Fjøsangerveien, Reguleringsplan, arealplan-ID 61930000, vist på plankart datert 15.11.2024
 - b. Tilhørende reguleringsbestemmelser, datert 15.11.2024
 - c. Planbeskrivelse, datert 15.11.2024
 - d. Vurdering av muligheter for snuplass i Solheimsgaten, datert 24.05.2024

Økonomiske konsekvenser:

Høring av planforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for Bergen kommune. Prosjektet er anslått å koste 112,2 millioner kroner og finansieres av statlige midler gjennom Miljøløftet (post 30).

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Sykkelveien med ny kryssing av Fjøsangerveien vil være et viktig ledd i et helhetlig og funksjonelt sykkelnett som forbinder eksisterende sykkeltilbud på Mindemyren med Solheimsgaten. Byråden vurderer at et nytt krysningspunkt for gående og syklende vil knytte sammen boliger, arbeidsplasser og tjenester i området på en god måte, og bygge opp under den pågående, positive utviklingen av Mindemyren.

Prosjektet er en del av sykkelstamveg E39 og er et prioritert prosjekt i Miljøløftet. For å kunne spille inn behov for midler til statsbudsjettet er vi avhengige av å ha klare ferdigregulerte post 30-prosjekter. I handlingsprogrammet for Miljøløftet 2026-2029 er sykkelkryssingen et av de prioriterte prosjektene. Byråden er derfor opptatt av at reguleringsplanarbeidet skal ha god framdrift.

Planforslaget regulerer sentrale utviklingstomter til midlertidige rigg- og anleggsområder for prosjektet. De foreslåtte riggområdene i Fjøsangerveien 54 (MBA_3, BA1) og Kanalveien 1 (MBA_4, BA2) er regulert til henholdsvis forretning/kontor og sentrumsformål i reguleringsplanen for Kronstadparken og områdereguleringen for Mindemyren. Disse planene vil gjelde etter at sykkelveien er etablert. Byråden forutsetter at båndlegging av areal til rigg- og anleggsområder ikke fører til unødvendige forsinkelser i den planlagte utviklingen av de viktige transformasjonsområdene på Mindemyren og i Kronstadparken. I det videre planarbeidet anmoder derfor byråden om at det ses på areal- og tidsbesparende løsninger for rigg- og anleggsområder, slik at mest mulig av arealet kan utvikles uavhengig av framdriften til sykkelveiprojektet. Blant annet vil planlagt utbygging på gnr. bnr. 159/34 og 159/84 kunne bli forsinket av forslaget. I det videre planarbeidet bes Plan- og bygningsetaten om å gå grundig gjennom omfang og utforming av riggareal sammen med Statens vegvesen og alternative lokasjoner som beskrevet i tilleggsnotatene (vedlegg 3 og 4) vurderes nærmere. Byråden ber om at dette arbeidet prioriteres, og at man finner en alternativ løsning som minimerer risiko for fremdrift for andre viktige prosjekter.

Nytt vedtakspunkt e):

«Lokalisering og utforming av rigg- og anleggsområder, samt alternative lokasjoner, vurderes nærmere.»

Ifølge tilleggsnotatene (vedlegg 3 og 4) vil det være rom for tilpasninger i prosjektet knyttet til rigg- og anleggsområder, og Statens vegvesen er åpen for nye vurderinger knyttet til dette etter 1.gangs høring.

Høring av planforslaget vil gi berørte grunneiere mulighet til å komme med sine innspill, og belyse konsekvensene for private aktører i området. Byråden legger til grunn at det sikres god dialog med grunneiere og utbyggere, både i høringsperioden og i det videre arbeidet.

Nytt vedtakspunkt f):

«Utvidet direkte dialog med næringsaktører og grunneiere som berøres av rigg- og anleggsareal skal gjennomføres.»

I det vedlagte fagnotatet skisserer Plan- og bygningsetaten ulike alternative løsninger knyttet til snusløyfe i Solheimsgaten, kryssutforming ved Fabrikkgaten og trinnvis gjennomføring av tiltaket. Byråden mener det er hensiktsmessig å åpne for disse alternative løsningene i høringen, slik at berørte parter får mulighet til å komme med sine innspill til de ulike forslagene. Dette vil også gi mer fleksibilitet i bearbeidingen av planforslaget.

Planarbeidet bør likevel konsentrere seg om det som er nødvendig for å etablere sykkelveiprojektet, og gode løsninger for myke trafikanter. Byråden mener det alternative forslaget om å omregulere noe av dagens gateparkering i Kronstadparken til grøntareal går utover formålet med planarbeidet. Byråden vurderer at det ikke er hensiktsmessig å fjerne etablerte og planlagte parkeringsplasser som en del av dette prosjektet, og mener det videre planarbeidet må ta utgangspunkt i at gateparkeringsplassene fra gjeldende reguleringsplan for Kronstadparken videreføres. Det bes derfor om at plankartet slik det foreligger, der gateparkeringen videreføres, legges til grunn i høringen.

Byråden mener trafikkanalysene som er gjort i forbindelse med planarbeidet er betryggende med tanke på å sikre god trafikkavvikling. Det er vurdert at trafikkavviklingen i kryssene i Fjøsangerveien vil være akseptable med tanke på belastningsgrad og forsinkelser. Fjøsangerveien og Danmarks plass er en sentral innfartsåre med store trafikkmengder, og det vil være viktig at krysningspunktene optimaliseres på en slik måte at man unngår mer kø og forsinkelser i Fjøsangerveien.

Byråden registrerer at Statsforvalteren har gitt uttrykk for skepsis til gang- og sykkelkryssing i plan av hensyn til trafikk sikkerhet. Samtidig vurderer Statens vegvesen, som er tiltakshaver og sektormyndighet for trafikk sikkerhet, at tiltaket gir et trafikk sikkert tilbud til myke trafikanter. Byråden slutter seg til de faglige vurderingene til Statens vegvesen og Plan- og bygningsetaten når det gjelder trafikk sikkerhet. Byråden legger også vekt på at løsningen som er valgt, med kryssing i plan og sykkelvei på østsiden av Fjøsangerveien, vil være mer gjennomførbar og betydelig rimeligere enn tidligere vurderte alternativer med kryssing på bro eller i kulvert.

Konsekvenser av å eventuelt dele prosjektet opp i to byggetrinn, med en statlig og en fylkeskommunal del, bør vurderes nærmere i det videre planarbeidet.

Vedtakskompetanse:

Byrådets fullmakter pkt. 2.16 vedtatt av Bergen bystyre 27. november 2024 i sak 462/24: Innenfor fagområdene klima, miljø, byggesak og byutvikling har byrådet fullmakter til å utøve myndighet med utgangspunkt i Plan- og bygningsloven (pbl.) og annet relevant lovverk med unntak av saker der:

- a) myndigheten i henhold til lov ligger til kommunestyret selv
- b) bystyret har delegert myndighet til utvalg for miljø og byutvikling
- c) bystyret i kommunal plan eller vedtekt har fastsatt at myndigheten ligger til bystyret eller annet organ.

Byråd for byutvikling innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

I samsvar med plan- og bygningsloven § 12-11 sendes følgende forslag til detaljregulering på høring og legges ut til offentlig ettersyn:

- a. 61930000 Årstad, Gnr. 159, Bnr. 28 m.fl., Sykkelkryssing av Fjøsangerveien, Reguleringsplan, arealplan-ID 61930000, vist på plankart datert 15.11.2024.
- b. Tilhørende reguleringsbestemmelser, datert 15.11.2024.
- c. Planbeskrivelse, datert 15.11.2024.
- d. Vurdering av muligheter for snuplass i Solheimsgaten, datert 24.05.2024.
- e. Lokalisering og utforming av rigg- og anleggsområder, samt alternative lokasjoner, vurderes nærmere.
- f. Utvidet direkte dialog med næringsaktører og grunneiere som berøres av rigg- og anleggsareal skal gjennomføres.

Dato: 24. juni 2025

Eivind Nævdal-Bolstad
Byråd for byutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

1. Fagnotat datert 06.02.2025, med følgende vedlegg:

- a. Plankart_Sykkeltkryssing-Fjøsangerveien_5B
 - b. Reguleringsbestemmelser_Sykkeltkryssing_Fjøsangerveien_2024-11-15
 - c. Planbeskrivelse_datert_15.11.2024_Sykkeltkryssing_Fjøsangerveien_5B
 - d. Tekniske tegninger-hefte inkludert illustrasjonsplan_sykkeltkryssing Fjøsanger_5B
 - e. Merknadsskjema 2021_sykkeltkryssing Fjøsangerveien_5B
 - f. Merknadsskjema 2022_sykkeltkryssing Fjøsangerveien_5B
 - g. ROS_ANALYSE E39 sykkelstamveg Bergen delstrekning 5B
 - h. VA-rammeplan E39 Sykkelstamveg - Fabrikkgangen – Solheimsgaten
 - i. Uttale_VA- rammeplan_Bergen vann_datert_29.11.2023
 - j. Kulturminnedokumentasjon_E39 Sykkelstamveg_5B
 - k. Uttale_Kulturminnedokumentasjon_Byantikvaren_datert_05.01.2024
 - l. Vurdering av muligheter for snuplass i Solheimsgaten
 - m. N-002 Risikovurdering Solheimsgaten_D01
 - n. N-003_Fravik
 - o. N-004-Innspill til YM-plan
 - p. R-001_Innledende stedsanalyse
 - q. R-002_Sammenstilling alternativ for sykkelkryssing_5B
 - r. R-005_Vesentlig endring av signalanlegg 311 E39 x Edvard Griegs vei
 - s. R-006_Vesentlig endring av signalanlegg 312 E39 Fabrikkgangen
 - t. R-007_Vesentlig endring av signalanlegg 310 Fabrikkgangen Kanalveien
 - u. R-009_Støyvurdering
 - v. R-013_Klimagassbudsjett
 - w. R-016_Geoteknisk datarapport
 - x. R-017-Miljøteknisk datarapport
 - y. R-019_Trafikk- og signalanalyse_2022-12-05
 - z. R-021 Geotekniske vurderinger
2. Bestilling fra kommunaldirektør – tilleggsnotat rigg- og anleggsområder, datert 28.05.2025.
 3. Tilleggsnotat fra Statens vegvesen datert, 6.06.2025
 4. Tilleggsnotat fra Plan- og bygningsetaten, datert 10.06.2025